

One

Capitolul 1

Suntem indeciși dacă
să ne bucurăm sau să
ne întristăm când trebuie
să-i vizităm
pe cei ce sau dus...

Nu știi de ce nu credeam că astăzi mă voi trezi atât de dezamăgit, poate pentru că momentele grele pe care le-am avut m-au împovărat, nu știam că singurătatea este atât de haină, chiar dacă am avut momente în care doream să gust din liniștea singurătății. M-am foit toată noaptea pe toate părțile. Când pregăteam pachetele, mă tot întrebam ca prostu, *da oare o fi adevărat că au să mănânce și morții?* Aiurea, cred că sunt povești, și că toate aceste obiceiuri sunt păstrate doar ca să nu ne lase liniștiți să mai trăim atât cât ne-a mai rămas în pace. Ne tot cheamă acolo ca să vedem unde o să ajungem și noi, și atunci de frică facem pomeni și-i pomenim. Dar eu simt că e bine ce fac pentru că deși sunt îndoit în suflet,

știi că așa e datina, că trebuiesc cinstiți ca să fim exemplu copiilor noștri ca să nu ne uite acolo după ce nu mai suntem cu ei.

Astăzi m-am sculat devreme, am început să mă pregătesc în tihnă, casa e cufundată în liniște. Am pregătit un ceai și am mâncat câteva fursecuri în timp ce mă uit la ceasul din perete, e ora opt și zece, e dimineață și pentru că este devreme mă întind pe divan, stau cu ochii închiși și cu mâinile pe piept și-i aștept să vină. Sunt între vis și realitate cu urechile ciulite să aud când ajunge mașina în fața casei.

Sar nedumerit, cineva bate în numărul de tablă de la poartă. Mă duc la fereastră să văd cine e. Îmi vine să râd, e el, Claudiu, nepotelul meu, se burică deasupra gardului să vadă dacă ies. Mă frec la ochi, văd ca prin ceață, îmi pun ochelarii, cele două lentile sunt din ce în ce mai neputincioase. Asta e, la bătrânețe ne lasă puterea și vederea. Puterea ca să nu ne mai grăbim, și vederea ca să nu mai vedem ridurile bătrâneții, să credem că suntem încă tineri...

-Buniculeeeee, ieși afară. Am venit să te luăm la cimitir, astăzi e zi de pomenire a morților.

Da, sunt bunic, bunicul Florin. Sunt pregătit să merg cu ei la cimitir, pe picioarele mele. Calendarul arată data de ieri, 5 martie. Trag de pagina de deasupra și apare cea de astăzi, 6 martie 2020. Sâmbăta Rusaliilor, sau Moșii de Vară. Doamne, când au trecut atâția ani?

Mergem împreună în locul tristeții, la Cimitirul Bellu unde sunt toți cei care odată au făcut parte din familie. Acum se odihnesc acolo, unde alții au alcătuit o veritabilă, Citadelă a morților înaintea lor. Scriitori, pictori, foști politicieni s-au adunat cu toții pentru a-și petrece veșnicia împreună, trecuți și ei în lumea celor drepti. Unii dintre ei, au cavouri maiestose care au fost construite de mult timp. Terenul a fost donat de baronul Barbu Bellu care, a împrumutat numele său unui *loc de întristare și suspin*. Baronul fusese un om de lume, implicat adânc în viața socială pe timpul său. Când a făcut donația era ministru al Cultelor și Justiției. Se auzise, că o făcuse la insistențele lui C.A. Rosetti, erau prieteni și care pe atunci era primarul Capitalei.

Claudiu intrase în curte și mă așteptă în fața ușii. Când am deschis m-a întâmpinat cu un zâmbet de copil frumos, ca o rază de soare. Ochii i s-au

luminat și cu mare bucurie îmi spune:

-Bună dimineța, bunicule! Am venit să te ducem la cimitir.

Se apropie, mă cuprinde cu brațele de mijloc. Eu îl ridic cu greu în brațe, își pune capul pe umărul meu, în timp ce eu îl mângâi pe părul blond, moale ca mătasea. Ridică capul și se uită la mine, știe că mie îmi curg lacrimile, le-a simțit când apropiase mâna să mă mângâie pe obraz. Da, erau lacrimi de bucurie. Îl las să alunece din brațe și-l așează pe ultima treaptă. Mă ia de mână, potrivește pasul cu al meu în timp ce ne îndreptăm spre mașina în care ne așteaptă fiica mea, Angela cu Dan soțul ei și tatăl lui Claudiu, mă întrebă curios:

-Bunicule, de ce cimitirul se cheamă Bellu?

-Heiii, dragul meu. Acest nume este al unui urmaș al unei vechi familii de aromâni, care aveau rangul de baroni austriaci. L-au moștenit de la Constantinos Bellos care a fost unchiul lor și care au primit titluri de nobil chiar de la împăratul Francisc I. Terenul pe care l-au donat era de cincisprezece hectare, fusese o imensă grădină de portocali. Da' au mai fost donate terenuri și din moșia Văcăreștilor de aia este așa de mare. Dar tu ești prea mic ca să înțelegi. O să-ți povestesc după ce o să mai crești, să fii mai mare.

-Cât de mare, bunicule?

-Să spunem că peste zece ani.

Îl strâng de mână, e așa de moale și de catifelată, e un vlăstar din familia noastră. Îl las cu Angela și cu Dan la mormântul bunicilor.

Mă îndrept anevoie spre locul unde sunt așezați în groapa uitării cu tot cu viețile lor, unul lângă altul, tata Voicu, mama Flavia și Viki, soția mea.

De aici nu am cum să mai aud glasurile lor. Am să le uit cu timpul. Uneori cred că am vărsat ultima lacrimă pentru ei care m-a înecat, văzându-i neputincioși, într-o raclă, fără să-și mai poată spăla vreodată greșelile, înveșmântați pentru vecie în haina destinului.

Mai este un loc și pentru mine, între cel al Flaviei și Voicu, tatăl meu, cu care am avut o relație dificilă. În fața lui mă simțeam timid, era destul de critic, la toate acțiunile mele găsea ceva ca să-mi facă reprsoșuri. *Cine știe, poate pentru faptul că a trebuit să fie tată, atunci când nu se aștepta.* Am avut o

relație tensionată. Uneori, citeam în ochii lui, păreri de rău pentru că trebuia să fie realist, să-mi spună adevăruri despre mine în față, să nu mă copleșească cu laude, deși uneori le meritam. Alteori, îmi zâmbea, mă bătea pe umăr ca pe un om mare. *Credeam că-mi iau zborul, eram fericit, îmi trebuia așa de puțin ca să-l iubesc.* Am înțeles asta doar atunci când a fost pe moarte. Eram bărbat în toată firea, dar nu puteam să accept despărțirea de el. Simțeam că se va rupe o parte din mine, una pe care nu o să mai am cum să o recuperez. Am hotărât să nu merg la spital, nu puteam să-l văd cum pleacă, să mă lase și mai singur. Dorința mea este să mi-l amintesc viu, nu fără suflare.

* * *

Flavia, cea care-mi dăduse viață, se stinsese și ea. Au rămas cutii putrezite, cu întrebări. Îi privesc de pe marginea mormintelor, valuri de amintiri, nu am înțeles dacă între ei a fost iubire. *Erau doar ei, tineri și singuri, odată, de demult, când trecuse timpul din care dispăruse orice urmă de amintire. Rămăsese doar o singură și tristă realitate, aceea în care s-au rătăcit pe străzi fără de speranțe, ai nimănu.*

Aici sunt ei.

În sicrie ce au închis cuvinte. Sunt ziduri care străjuiesc voci, printre lacrimi amare, toate din vârste fragede, tăiate din clipe și încătușate pentru vecie, înghițite de ei cu amar, vlăstare crude, ce nu au mai înmugurit niciodată. Sicrie cu vorbe în care le-a fost înmormântat viitorul și conduși pe ultimul drum al regretelor eterne, în cimitirul trist, cu gropi triste și reci, îngropați cu amintiri cu tot.

* * *

Au mai trecut două săptămâni, iar îl aud pe Claudiu strigându-mă:

-Hai bunicule, că plecăm fără tineeeee la cimitir!

Cum au mai trecut anii. În fața unei asemenea amenințări, ce să mai spun? Les îmbrăcat la costum și cravată neagră. Este ținuta mea pentru la cimitir.

La început, mi se părea că acolo pot să vorbesc cu ei. Uneori plecam surprins de faptul că mă eliberam de gânduri, că aveam răspuns la întrebări. Alteori plecam cu altele noi. Nu puteam trăi fără să fiu acolo cu ei, așteptam să-mi spună ceva, să dea un semn să știu că i-am iertat, că sunt mulțumiți împreună.

-Urcă în față bunicule, a spus mama că atât cât se mai mișcă, e locul lui. Dă-mi mie punga pentru pomană, că pot s-o duc nu vezi că am crescut?

Au trecut doi ani de când murise Viki. O să dăm ceva de pomană chiar la ea la mormânt, vorbisem cu preotul să vină la mormânt să-i facă slujbă de pomenire.

Mă bucur că ei nu sunt înpăimântați de momentul în care mă vor aduce aici, unde merg astăzi pe picioarele mele.

L-am ascultat pe Claudiu, i-am dat punga, merg spre mașină, el repede și sprinten, eu, cu un efort imens după el. Nu-mi mai pot târî nici măcar umbra. De multe ori nu mai pot să mai stau în prezent. Simt forța timpului trecut care se împotrivesc. Repet în gând la infinit: *sunt Florin Iorga, am trecut prin viață cu voința care m-a ajutat să am o firmă de succes, să am o familie, să am și un loc de veci alături de ei.*

Ridic privirea, mă uit prin parbriz, caut bucata mea de cer, acolo unde e poarta pe unde am să intru, când voi fi chemat și-mi va fi furată veșnicia ochilor cu care aș vrea să văd în urma mea. Să-i văd pe ei, sau măcar sufletele lor pe care eu le-am scris, cuvântul iubire. Nu mai am cărămizi cu care să pot construi un alt viitor. Cele pe care le promisem la naștere s-au terminat. Am făcut de toate cu ele. Casa sufletului, mare, cu multe uși și ferestre, camere pentru alții care nici măcar n-au venit. Eram mai mult singuri, rătăciți, pierduți prin imensitatea casei, goală. Nu m-am gândit să fac un loc de rugăciune ca să pot croi hainele nemuririi. Mi se pare că însuși cerul se îndepărtează de mine. *Sunt atât de departe de tine, Doamne. Acum înțeleg că privirile tale trebuiau găsite în icoanele din bisericile cărora eu le-am călcat pragul, te rugam să mă ierți, să-mi lași bucuriile cu care am strâns iubire, cu brațele fragede ale tinereții. Atunci erau pline de speranțe. Și te mai rugam să ierți și păcatele părinților mei îi vedeam cum abia se mai puteau ține pe picioare de greutatea păcatelor care îi trăgeau în întunericul negru, al iluziilor, unde au dispărut pentru*

totdeauna. În întunericul morții în care nu credeau că este cu adevărat când erau tineri. **Nuuuu, ei credeau doar în iluzia nemuririi și a dragostei de moment.**

-Hai bunicule, coboară că am ajuns. Vrei să te ajut?

Mă prinde de mână cu un gest îndrăzneț ce pare că depășește sfiala unui copil de vârsta lui. Deodată mi se pare că e mai mare și mai puternic decât mine. Timpul m-a împuținat lăsând ușoare urme dintr-un produs al geniului naturii. Socotise că poate să fie el, acum, cel care să mă ajute să fac pași spre locul pe care-l știam atât de bine. Aici unde e atât de mult nesfârșit și unde mi s-au oprit până și lacrimile. Cimitirul speranțelor, unde am îngropat trecutul. Credeam că vor rămâne nemuritori. Nu vrem să știm că suntem predestinați să venim cu iluziile vieții. Ducem povara grea a iubirii pe care așa de puțini au cunoscut-o. Da' până la urmă o să ajungem cu toții aici. Venim doar cu iluziile fericirii. Cu amintirile care rămân tot mai departe de noi. Nici măcar nu o să mai știm dacă sunt ale noastre sau nu. Rămânem goi, de noi, de tot ce-a fost, ușurați de poverile duse, inconștient de bucuroși că vom cunoaște acea lume de unde nimeni nu s-a mai întors...

Mergând, simt privirile lor, ca multe altele, trecute, ca dintr-o clipă eternă pe care am pierdut-o fără să-mi dau seama. Care nu avea să-mi aducă decât amarul unei lacrimi, precum cea pusă pe buzele reci ale celor ce au plecat înaintea mea. Nici nu știu dacă au avut iubire, dacă acest cuvânt ar fi putut povesti despre iluziile morții, sau ale fericirii. Ne ducem mai întâi lângă placa de marmură pe care o șterge Angela, fata mea, mama lui Claudiu și care așează niște flori pe mormintele socrilor.

-Ce frumoase sunt florile. Ai lumânări, Angela?

Ea dă din cap, are ochii înlăcrimați.

Am ajuns în fața crucii cu poza lui Viki. Mâna mi se agață disperată de cruce. Îngenunchez, înăbuș un geamat de durere. Mâneca dreaptă a hainei s-a ridicat, se vede ceasul pe care ea mi-l făcuse cadou, la prima noastră aniversare. Simt cum mi se ridică părul în cap. Fără un cuvânt, încerc să mă mișc și, dintr-o dată mă revăd, printre lacrimi, cu ea, în rochia roșie cu flori de câmp și eu în costumul care-mi dădea un aer de om serios care știe să-l poarte. Îmi era greu să mă sustrag farmecului. Când dansam, eram pierdut în ochii ei, femeia pe care am iubit-o cu adevărat, ne mișcam ca și când am fi

fost amândoi într-un singur trup.

Mă rătăcisem prin amintiri, suspin, a fost proiecția minții în acest loc. Întind brațele, îi spun cu glas stins: *Viki, te-am ales pe tine, de ce ai plecat? Caut cuvintele ca pe niște ancore cu care să rămân aici, în prezent.* Mai arunc o privire încețoșată. Sunt incapabil să citesc din nou numele ei. E scris cu litere aurii. Simt doar că timpul s-a transformat într-un val necruțător. Mă prinde, mă poartă înapoi. Apoi, durerea se stinge cu un suspin din care se mai scurg resturi de lacrimi. Suntem atât de aproape. Ne despart doar câțiva pași. Ea, acolo și eu rămas cu greutatea ce-mi atârnă pe umeri cu o imensă durere, aici. Pare că aud șoapte, vorbe, sunt din ce în ce mai clare, da, îmi spune: *Risipește-mi sufletul, Florine, la lăsata serii și scoate-mă la lumina divină să mai pot respira iubirea din tine, să pot să înțeleg absolutul adevărului pe care cu toții îl știm, dar nici unul nu l-a cunoscut cu adevărat, cuvântul, iubire.*

Preotul e lângă mine, așteaptă să mă ridic, începe slujba de pomenire. Suntem toți cei care au mai rămas din familia noastră și cei din partea ginerelei mele, un om de treabă, pe care-l iubesc ca pe un fiu. Nu știu de unde atâta dorință de a da iubire, tocmai eu care nu o promisem. Vorbele preotului sunt ca o furtună care vine spre mine, nu înțeleg prea bine ce spune, nu reușesc să mă concentrez. Lângă mine, fata mea Angela cu lacrimi în ochi. Mă uit din nou la preot, mă străduiesc să înțeleg vorbele lui:

- Doamne primește sufletul roabei tale Victoria, în locașul Sfinților Tăi, întru Împărăția Ta cea veșnică unde sper și eu Florin, soțul tău să ne întâlnim sufletele, să ne găsim și să preamărim întru tot sfânt numele Tău: al Tatălui și Fiului și al Sfântului Duh, și în vecii vecilor Amin.

Simt picăturile de agheazmă pe care preotul le aruncă peste noi și peste mormântul lui Viki. Claudiu și Angela împărțeau pachete celor ce s-au adunat la mica ceremonie de pomenire.

Nu mai erau părinții lui Viki și nici ai mei. Mă întreb, de ce Dumnezeu ne pune mereu la încercare? Oare a crezut că eu am să-l alung sau o să mă fac că nu-l văd? A vrut să vadă până unde merge bunătatea din mine, înțelegerea și iertarea? Soarta s-a jucat cu noi, pentru că Dumnezeu voia să vadă suferință, să amestece faptele persoanelor implicate în această poveste de familie atât de complicată?

Pare că nu mă mai pot mișca, că am prins rădăcini.

-Hei, bunicule, de ce plângi? Claudiu mă trage de marginea hainei.

Șterg valuri de lacrimi ce se scurg peste ridurile feței.

- Mă plâng pe mine.

Îmi pun mâna pe fruntea obosită de timp. Mă întreb dacă mai pot recunoaște locul propriilor clipe, de la naștere, când plânsetul de copil îl căuta pe Dumnezeu, ca să-i ceară iubire în singurătatea lumii, unde încă nu erau deschise ferestrele de cer ale Darurilor Divine. Ceream să pot să le deschid, chiar dacă va fi greu și mă voi răni când uraganul iluziilor morții va fi rece. Ceream ca la început de viață să pot da dragoste din care să-mi fac casă și pat din săruturile dintre cele două existențe a iluziilor și a vieții reale. Claudiu mă privește, așteaptă să mă ridic. Încep să-i spun ce-mi trece prin minte făcând pași mărunți.

-Aici, dragul meu este locul unde suntem aruncați la gunoiul uitării, cu tot cu amintirile noastre. De aici nu se vor mai auzi pașii noștri. Nici rugăciunile noastre către Dumnezeu. Multe cuvinte din care am fi putut să ne construim acoperiș de vise ca să dăinuie în timp. Să ne lase să trăim împreună sub el, un acoperiș fără nume, dar care era al iubirii și nu ar fi căzut niciodată. Rugăciunile mele nu au ajuns până la el, Tatăl Ceresc, sau el era prea departe, sau cerința mea nu era convingătoare.

-Lasă, bunicule, nu te supăra că eu am să vin aici, am să vorbesc cu tine, da' tu să-mi răspunzi sau să-mi dai semne că ai auzit. Știi ceva, când o să mori tu, eu o să-ți pun afară un clopoțel cu o sfoară în mâna ta în sicriu. Când o să mă auzi, tu să tragi de ea și eu o să știu că tu ai auzit. Ce zici? Pe cât era sufletul meu de amărât, am început să râd. Mai întâi mai încet, dar nu am putut să înăbuș râsul zgomotos. Claudiu se uita curios, apoi a început să râdă și el. La câțiva pași de noi ajunsese Angela cu Dan care au rămas uimiți cum de râdeam amândoi de nu mai puteam.

Așa de matur e copilul ăsta și deștept. Îl strâng de mână și mergem mai departe...

Într-o dimineață de sfârșit de august, când vara-și dă ultima suflare, la ușa Adelei se prezintă tatăl meu, Voicu. Este o zi însorită, pare că trecuse pe sub bagheta unei tinere vrăjitoare cu ochi albaștri precum cerul care și-a lăsat culorile peste noi, ființe cunoscute și totuși străine de ani de zile.

Pare împovărat de toate poverile și zbuciumul vieții. E nerăbdător să spună ceva. Privirea lui răzbate dincolo de mine. Pe măsură ce-l urmăresc, pare că suntem două personaje empaticе, ne urâm dincolo de orice limită. Sigur așteptăm nerăbdători să încheiem acest moment neașteptat. Eu, care am devenit conștient de identitatea mea, decoperindu-mă peste tot, la servicii, cu Adela, cu prietenii și asta după ce avusesem curajul să plec de la el, cel care mă crescuse așa cum s-a priceput, fără să țină cont de gândurile și emoțiile mele. Îl văd în fața mea cu chipul fragil, este în carne și oase, stă gata să plece, îi este teamă de tonul pe care-l va avea fiecare cuvânt al meu.

Nu știam că ce-mi va spune, ar fi putut avea repercursiuni decisive asupra vieții mele.

-Intră, nu sta în ușă. Încerc să-mi ascund privirea uimită, nu mă așteptam să-l văd atât de devreme.

-Nu, nu intru, Florine sunt grăbit. Își trece mâna prin părul bogat, grizonat, și-l dă peste cap. Am venit să-ți spun că trebuie să mergem într-un loc unde nu aș fi vrut să fim împreună niciodată. Lasă privirea în jos ca un vinovat în fața curții supreme.

Îmbătrânise cu o repeziciune uimitoare, Voicu, tatăl meu. Părea că moartea îl urmărea peste tot și că-i dă târcoale fără să-l ia, însă. Scăpase de mine, crescusem, nu mai trebuia să aibă grija mea. E liber. Este un personaj ciudat, învăluit în tristețe și mister, multe lucruri nu reușise să le ducă la capăt, se resemna repede. Toate erau întrebări la care nu avea răspuns, nu reușea să cunoască fața ascunsă a multor întâmplări. Are o pălărie cu boruri largi ca aripile unei păsări. Era conștient că s-a împiedicat de problemele mărunte ale vieții de zi cu zi.

Între noi se crease o stare de tensiune. Eu care nu înțelegeam ce vrea să spună și el care nu știa cum să-mi explice mai bine ce vrea. Îl am în față pe tatăl meu. Suntem doi străini, ne privim bănuitori și distanți. Stă ca un străjer în fața ușii. La tâmple se văd firele de păr cenușiu. Este înalt, trăsăturile feței

sunt rigide, mereu supărat, nemulțumit de ceva. Îmi aruncă o privire uimită de cum mă găsisese obosit și îmbrăcat sumar, chiar foarte sumar. Mă întreb cum de el este elegant la o oră atât de matinală.

-Am venit să-ți spun ceva important, Florine. În rest, totul depinde de tine, dacă accepți sau nu propunerea mea.

Se vede clar că e încurcat, nu știe cum să-mi explice ce vrea de la mine. Bagă mâna în buzunar, scoate un carnețel pe care scrie o adresă și ora la care să ne întâlnim după prânz. Îmi pune adresa în mână, se întoarce cu spatele și în timp ce coboară cele trei trepte îmi spune:

-Fă un duș, arăți groaznic, pare că ești...arăți ca un ..., ca unul care-și vinde tinerețea la preț mic. Și a plecat. Am rămas în ușă, uitându-mă după el, de parcă mă temeam că se va întoarce, dar nu a fost așa.

* * *

Mai târziu, i-am povestit Adelei despre vizita tatălui meu, neașteptată.

-Ce vrea? Iar a venit să te certe că stai cu mine? mă întreabă în timp ce se dezbracă să intre în baie.

Miroase a fum de țigară. La ea în birou se fumează. Lucrează într-un birou de avocați. Visul ei este să plece din țară, departe, cât mai departe de toți. Când a ieșit din baie am rugat-o să vină cu mine.

- Unde să vin?

-Nu știi, o să aflăm, ne așteaptă bătrânul.

- Ceee?

Am înțeles că nu e de acord.

- Am promis să mă întâlnesc cu el la cinci după-amiază.

-Unde? întreabă curioasă.

-Pe strada Spătarului 12, aproape de Calea Moșilor.

-Ce să căutați acolo, este o casă muzeu. Asta e cea mai veche clădire din București, Florine, una cu o lungă istorie. Știi???

-Ce?

-Că acolo e fosta Casă Melik. Acum e muzeul Theodor Pallady. Cineva vrea să vă vadă într-un muzeu?

-Așa se pare, o fi o altă casă pe lângă muzeu. Cine știe? O să văd când ajung acolo. Da' cum arată casa Melik? Știi?

-Da, e cunoscută ca locuința cu cerdac închis cu geamuri, cu scară interioară și acoperișul e cu streășină lată. A rezistat în timp. O cheamă Casa Melik pentru că el a fost cel mai important proprietar, Iacob Melik.

-Cine e Iacob Melik? Se uită surprinsă că nu știu.

-Păi, el a fost un susținător pașoptist și autorul lucrării, *Oriental în fața Occidentului*.

-De unde le știi pe toate, Adela?

-Am aflat când am citit despre acest loc care găzduiește lucrările pictorului Theodor Palady. Am și fost cu mătușa mea Valentina, să vizităm acest loc. Ea este o mare amatoare de artă. Știe tot, dragă. Nu uita că acum are 72 de ani și nu a uitat nimic, a studiat la BELLE ARTE, odată, când era tânără și frumoasă. Și acum pictează și are o vastă cultură. Știi ceva, hai la ea, să auzi cu urechile tale, ca să știi unde mergi.

-Când? întreb uimit.

-Chiar acum. Mă apucă de mână și mă trage după ea în stradă. Mă împinge tinerește în mașina decapotabilă și se urcă la volan. Reușesc să mă așez ca lumea. Nu știi de ce, dar nu mă supăr pe ea. Așa face, are o forță și o dorință să rezolve orice problemă pe loc, sau cât mai repede posibil. De multe ori îmi spune: *Grăbește-te Florine, timpul nu așteaptă*.

Ajunși la ușa doamnei Valentina Berbeciu bate de câteva ori și intră, trăgându-mă după ea. Mereu în prima linie, de parcă mă ascunde de cine știe ce pericol. Îmi este dragă. E imprezvizibilă. Trecem prin camere cu mobilă antică, tablouri multe pe toți pereții, multe cărți și o bibliotecă care se vede că nu era de decor. Ajungem într-un foișor plin de lumină unde mătușa ei amesteca niște culori în fața șevaletului. Nu se miră că o vede pe Adela neanunțată. Intuise că o să vină. O salut. Ea ridică ușor mâna cu pensula și-mi zâmbește de parcă mă știe de când lumea. Oare pe câți o fi adus Adela la ea? Parcă sunt bolnav la cap, numai la rele mă gândesc. Ce-o fi asta, dragoste sau teamă că o să mă lase și pe mine ca pe ceilalți?

-Am venit să ne povestești despre casa Melik și muzeul Theodor Pallady. Lasă paleta în care pregătise culorile și pensula pe măsută.

-Da? Așa deodată? De ce tocmai asta?

-O să-ți spun imediat. Noi ne ducem în bibliotecă, te așteptăm acolo. Intru cu Adela în biblioteca impresionantă, cu albume de artă, scrieri vechi, colecții de timbre, nici nu știu unde să mă mai uit...

-Știi că este una dintre cele mai cunoscute femei filateliste?

-Nu, nu știu nimic, Adela. De câte ori îmi povesteai despre mătușa Valentina, o vedeam mereu într-un fotoliu citind. Atât, nu credeam că este o femeie atât de minunată. Știi ceva, eu m-am îndrăgostit de locul ăsta, și de mătușa ta, Adela.

Ea nu s-a gândit prea mult și mi-a tras una peste scăfârlie, așa ușor, ca profesoara la catedră. Mă feresc, o iau în brațe și o învârt de câteva ori printre frumusețile acestui loc, pare că sunt într-un basm. E curios că mie îmi place atât de mult ambientul vechi, plin de mistere și povești nespuse. Adela părea mai frumoasă în lumina discretă din interior. Așa de frumoasă că am închis ochii și am sărutat-o. Un sărut care a ținut o veșnicie, buzele ei lipite de ale mele m-au făcut să mă cutremur de emoție. Nu o să-l uit niciodată. Cred că așa o casă ar fi trebuit să fie cea în care ar fi trebuit să trăiesc. Aici mă simt în elementul meu. Eu cu Adela în brațe, emoționat. Auzim niște bătaii delicate în ușa deschisă unde era doamna Valentina cu o tavă, adusese dulceață și pahare cu apă rece, aburite. Fața ei este radioasă, se bucură pentru noi sau poate că i-am amintit că și ea fusese sărutată de cineva drag aici.

-Vă rog să luați loc. Cum spuneai că te cheamă, tinere?

Mă ridic în picioare, mă apropii, întind mâna spre ea. Simt cum e așezată, cu multă delicatețe în mâna mea. O ridic încet, o duc la gură, închid ochii și îi las un sărut de tip vechi. Elegant, galant și respectuos. A așteptat cu multă răbdare, apoi am eliberat mâna pe care a așezat-o pe marginea fotoliului cu multă eleganță. Ochii erau strălucitori, bucură, dar mai ales uimiți. Nu cred că se aștepta ca un tânăr să știe cum se sărută mâna unei doamne de vârsta și valoarea ei.

-Îl cheamă Florin, tanti Valentina.

Doamne, uitasem să-i spun numele. Mă înroșesc.

-Lasă-l, draga mea Adela să se prezinte singur, te rog.

Mă ridic din nou, fac o plecăciune, mă scuz și îi spun foarte clar:

-Doamna Valentina, vă rog să mă scuzați. Mă numesc Florin. Adela care abia aștepta să trecem la subiect, intervine.

-Florin Iorga, tanti Valentina.

-Am înțeles, dragii mei. Cu ce pot să vă ajut? Care este scopul vizitei voastre inopinante?

-Am vrea să ne spui tot ce știi despre casa Melik și despre muzeul Theodor Pallady, tanti Valentina.

-De ce tocmai despre această casă?

-Pentru că Florin în după-amiaza asta are o întâlnire cu cineva care locuiește acolo. Este posibil? Sau e vreo casă alăturată?

-Dacă-mi amintesc bine, este o parte cu intrare prin spatele casei, cu câteva camere în care locuiește cineva. O doamnă, o văzusem la Biserica Armenească. Se închina pe la toate icoanele, avea ea ceva pe suflet. Unii spuneau că a părăsit-o soțul și că acum locuiește singură acolo.

-Ei da, de unde știau ei?

-Știe lumea, știe. Dragii mei, din câte știu, muzeul adăpostește colecția soților Serafina și Gheorghe Răut. Din colecție fac parte peste opt sute de pânze, desene și gravuri semnate de Theodor Pallady.

-Eu le-am văzut în parte cu tine, tanti Valentina.

-Cum spuneam, acolo sunt multe piese de sculptură antică greco-romană, egipteană, indiană și mai sunt și renașcentiste (italiană și franceză).

-Tu te duci destul de des acolo, de ce tanti, Valentina?

-Dragii mei, în pictura lui Theodor Pallady, relația dintre desen și culoare se găsește într-un permanent raport cu materie-spirit și nu știi unde se termină una și unde începe alta. Și știți de ce?

-Nu, răspundem amândoi în același timp.

- Pentru că rațiunea primează. A avut teme variate pe care le-a abordat, natură statică, peisajul, nudul, portretul. La maturitate a abordat în special natura statică și nudul compozițional.

-A pictat și nuduri? mă trezesc întrebând fără să mă gândesc prea mult.

-Da, nudurile sale par a fi într-o permanentă întrepătrundere cu atmosfera interioarelor. Femeia apare ca un simbol al iubirii, atenție, mai puțin al dorinței, ca o meditație asupra destinului.

-Dar tablourile cu natură, cum sunt?

-Lucrările din această categorie, natură moartă, obiectele își pierd realitatea, dar, câștigă sensuri subtile. Privindu-le, armoniile sale cheamă capacitatea privitorului de a realiza în imaginație viața secretă a culorilor și formelor, au o frumusețe sufletească. Știți ce spunea Pallady?

-Nu, nu știm. Ne privește cu drag și continuă.

-Spunea că: *desenul poate fi de sine stătător, în timp ce culoarea, fără desen, rămâne ceva nevertebrat.*

-Spunei lui Florin ce piese de mobilier frumoase sunt, ce multă ceramică și obiecte de artă decorativă.

-Păi acum ce să-i mai spun, ai spus tu tot? Zâmbește, se ridică ne invită să ne ridică și ne și conduce la ușa pe unde am intrat.

-Și acum, fiecare, acolo unde are treabă. Vă salut dragii mei, vă mai aștept, oricând sunteți bineveniți. Și a închis ușa după noi. Am plecat foarte decepționat de modul în care ne-a expediat, sigur că nici ea nu avea timp de pierdut cu noi, având în vedere vârsta și nici noi, trebuia să mă duc la întâlnirea cu Voicu...